

OFFENTLIGE UDGIFTER 27. april 2019

DEBATINDLÆG

Solen skinner: Det er nu, vi skal tætne sprækkerne i vores samfundsmodel

Skrevet af

Lars Andersen

Direktør

Den førte politik i kølvandet på krisen har kostet besparelser på uddannelse, offentlig service og et forringet sikkerhedsnet. Hvis vi fortsat vil have et rigt og lige samfund, skal vi bruge opsvinget til at investere i den samfundsmodel, der har været en stor succes for Danmark.

Kontakt

Direktør

Lars Andersen

📞 40 25 18 34

✉️ la@ae.dk

Konsulent

Sarah Steinitz

📞 33 55 77 10

Det er blevet forår både i kalenderen og i dansk økonomi. Vi står i et økonomisk opsving ovenpå den største økonomiske krise siden 30'erne. Kort før påske kom regeringen med sin årlige selvangivelse, konvergensprogrammet og erklærede, at økonomien også de kommende år ser ud til at være i fornuftig form. Udsigten er, at vi kan lade det offentlige forbrug vokse med 24,5 mia. kr. frem til og med 2025.

I stedet for at blive grebet af euforisk forårsstemning og formøble hele det såkaldte "råderum" på tant og fjas, bør vi bruge det gode vejr til at give vores samfundsmodel et tiltrængt forårseftersyn.

Krisen har nemlig ikke kun kostet os tabte job og velstand. Den politik, man har ført i kriseårene, har betydet, at vores sikkerhedsnet på arbejdsmarkedet er forringet; at vi har sparet milliarder på uddannelse, og at vi har underfinansieret den offentlige service. Der er opstået sprækker i nogle af grundstenene i vores succesfulde samfundsmodel.

” *Ligesom en god bil behøver serviceeftersyn og små reparationer i ny og næ, kræver også en succesfuld samfundsmodel vedligeholdelse. Og det er nu, mens opsvinget luner, at vi skal tætné sprækkerne i modellen*

Danmark er et af de samfund i verden, hvor det er bedst at være menneske og virksomhed. I forskellige undersøgelser bonner Danmark ud som et af de lande, hvor velstanden er højest; hvor flest er i job; hvor færrest går ledige i lang tid; hvor fattigdommen er relativt begrænset, og hvor ens chancer i livet er mindre bestemt af ens forældre end i mange andre lande. Dertil scorer vi højt på målinger af lykke, tillid, tryghed, doing business, konkurrenceevne m.fl.

Ligesom en god bil behøver serviceeftersyn og små reparationer i ny og næ, kræver også en succesfuld samfundsmodel vedligeholdelse. Og det er nu, mens opsvinget luner, at vi skal tætné sprækkerne i modellen.

” Allerede i dag bliver der løbet hurtigt mange steder i den offentlige sektor, og ifølge Finansministeriet vil det koste 20,5 mia. kr., hvis den offentlige service skal følge med demografien frem mod 2025. Regeringen har kun afsat 11,25 mia. og lægger op til, at resten skal hentes via effektivisering

De næste år kan vi forvente et pres på samfundsøkonomien fra flere sider. Velfærden kommer under pres fra en [befolkningsudvikling med flere børn og ældre](#). Den internationale konkurrence står ikke stille, og samtidig vil befolkningen øge forventningerne til den offentlige service i takt med, at vi bliver rigere og udvikler ny teknologi og nye behandlingsformer.

Allerede i dag bliver der løbet hurtigt mange steder i den offentlige sektor, og ifølge Finansministeriet vil det koste 20,5 mia. kr., hvis den offentlige service skal følge med demografien frem mod 2025. Regeringen har kun afsat 11,25 mia. og lægger op til, at resten skal hentes via effektivisering. Den offentlige service har imidlertid haltet efter demografien i nogle år, og der er grænser for, hvor meget man kan effektivisere ældrepleje, børnepasning og undervisning, uden det går ud over kvaliteten, da meget af den offentlige service er personorienteret.

Sideløbende med den underfinansierede offentlige service har man svækket vores arbejdsmarkedsmodel. Dagpengene er beskåret, og [regeringen har besluttet at spare 1 mia. kr. på beskæftigelsesindsatsen i 2020](#). Når man laver huller i sikkerhedsnettet og nedprioriterer den aktive arbejdsmarkedspolitik, risikerer det at gå ud over fleksibiliteten på arbejdsmarkedet, som er til stor gavn for både virksomheder og lønmodtagere.

Endelig har man skåret på det, vi skal leve af i fremtiden, nemlig uddannelse. Siden 2015 har grønthøsteren kørt hen over uddannelsessystemet, og [i 2021 vil besparelserne løbe op i over 4 mia. kr.](#)

Det samfund, vi har i dag, er bygget op gennem mange års kollektive forhandlinger mellem organiserede lønmodtagere og arbejdsgivere – kombineret med en politisk kurs, der har sigtet på at skabe muligheder og velstand for hele befolkningen.

” *Det er nu, hvor foråret har ramt dansk økonomi, at vi skal lappe sprækkerne, tætnе fugerne og investere i modellen, så vi også i fremtiden har et samfund, der kører langt på literen*

Hvis vi fortsat vil have et samfund, hvor alle – uanset pengepung – har adgang til uddannelse, sundhed og andre basale velfærdsgoder; hvor ens chancer i mindre grad er bestemt af ens opvækst, og hvor høj velstand og fleksibilitet på arbejdsmarkedet går hånd i hånd med en høj grad af sikkerhed og tryghed for lønmodtagerne og en god konkurrenceevne for virksomhederne, skal vi prioritere vores samfundsmodel.

Det er nu, hvor foråret har ramt dansk økonomi, at vi skal lappe sprækkerne, tætnе fugerne og investere i modellen, så vi også i fremtiden har et samfund, der kører langt på literen.

Bragt i Berlingske d. 27. april 2019.